

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ СА ПРИВРЕМЕНИМ СЕДИШТЕМ У КОСОВСКОЈ
МИТРОВИЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Датум

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. Датум и орган који је именовео комисију

13. 05. 2021. Наставно-научно веће Филозофског факултета

Одлуком 1097 Наставно-научног већа Филозофског факултета

Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, образована је комисија за оцену подобности докторанта **Николе Живић**.

2. Састав комисије са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, назив факултета (установе) у којој је члан комисије запослен:

1. Др Оливера Марковић-Савић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, председник комисије;
2. Др Срђан Шљукић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, ментор;
3. Др Петар Анђелковић, редовни професор Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, ментор;
4. Др Сретен Јелић, редовни професор Пољопривредног Факултета Универзитета у Београду, научна област Социолошке науке, уже научна област Општа социологија и Социологија села, члан;
5. Др Иван Башчаревић, доцент Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, научна област Социолошке науке, уже научна област Социологија, члан

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Никола (Радован) Живић рођен је 14. 12. 1992. године у Приштини. Одрастао је у Старом Грацку, селу у општини Липљан на Косову и Метохији, где и даље живи. У селу је похађао основну школу „Браћа Аксић“. У Лапљем Селу у општини Приштина завршио је Економско-трговинску средњу школу.

Године 2011. уписује основне студије социологије на Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, где дипломира 2015. године (просечна оцена 9.45). На истом факултету, 2015. године уписује и мастер академске студије социологије које 2017. године завршава са просечном оценом 10.00.

Од 2016. године запослен је на Филозофском факултету Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици где је најпре изабран у звање сарадник у настави, а потом и у звање асистент.

Никола Живић тренутно је студент треће године докторских студија социологије (на већ поменутом факултету) са просечном оценом 10.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Живић, Н. (2021). Политичка мисао и деловање Драгољуба Јовановића у Краљевини СХС/Краљевини Југославији. *Политичка ревија*, 1/2021, 107-127, doi: <https://doi.org/10.22182/pr.6712021.6> УДК: 32:929 Јовановић Д. М51

Живић, Н. (2020). „Ревитализација села у Србији и модернизација пољопривреде кроз земљорадничко задругарство“, у Оливера Марковић Савић, Нециб Прашевић (ур.), *Наука без граница III (Међународни тематски зборник) 5, Друштво у огледалу науке*, стр. 273-289, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини, 316.334.55(497.11) 316.422:338.43(497.11) 334.732:631.115.8 М14

Попић, С., **Живић, Н.** (2020). Неки елементи геополитичке идентификације – пример Србије и земаља чланица Европске уније. У Љ. Митровић, Г. Стојић, Н. Станојевић (прир.), *Традиција, модернизација идентитети X, Биланс транзиције у Србији и на Балкану*, (стр. 215-229). Ниш: Филозофски факултет, УДК 327 (497.11+4-672EU) М14

Никола Живић (2019). Футуролошка слика социологије села. У М. Лончар-Вујновић (гл. и одг. уредник делатности), *Наука без граница II: [Међународни тематски зборник] 1, Огледала стварности*, стр. 351-364. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини; 316.334.55 М13

Живић, Н. (2018). Солидарност и узајамност у раду и животу сеоске заједнице у нашем друштву. У М. Ранђеловић, А. Виденовић (ур), *Узроци и последице друштвених промена у руралном простору, шта да се ради на локалном и државном нивоу?*, (стр. 121-127). Београд: Завод за проучавање села, Српско удружење за социологију села и пољопривреде, Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде.

Живић, Н. (2017) Село у социолошком огледалу Срђана Шљукића и Дејана Јанковића (Нови Сад: Mediterran Publishing, 2015, 329 стр), *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини XLVII (4)*, 393-396; 316.334.55(497.11)(049.32) 316.323(497.11)(049.32)

Живић, Н. (2015). Моћ комуникација Мануела Каstelса (CLIO, PTC, 664 стр.). *Зборник радова Филозофског факултета у Приштини XLV (4)*, 439 – 442, doi 10.5937/ZRFFP45-9768

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Кандидат Никола Живић положио је све испите и извршио обавезе предвиђене студијским програмом, чиме су се стекли услови да приступи изради докторске дисертације. Кандидат је објавио и неколико научних радова из области докторске дисертације (категорија М51, М14, М13). Увидом у биографију и библиографију кандидата комисија сматра да кандидат Никола Живић испуњава све услове за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

НАПОМЕНА: Предложена су два ментора.

За ментора су предложени др Срђан Шљукић, редовни професор (ужа научна област Социологија) са Филозофског факултета у Новом Саду и др Петар Ађелковић, редовни професор (ужа научна област Социологија) са Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Проф. др Срђан Шљукић до сада је објавио 7 (седам) монографија и више десетина стручних радова (чланак, приказ и сл.) из области социологије села. Овде наводимо само оне које су релевантни за област која је предмет истраживања у дисертацији кандидата Николе Живић:

1. Šljukić S, Šljukić M (2019) Sociological aspects of the transformation of agrarian structure of Serbia in 1990-2018. *RUDN Journal of Sociology* 2/2019, Moscow, Russia, pages 235-243.
2. Шљукић, С, Јанковић, Д. (2015). Село у социолошком огледалу. Нови Сад: Mediterran Publishing

3. Шљукић, С. (2014). Промене у друштвеној структури и улога сељаштва. У Ч. Оцић и др. (прир. и ур.) *Зборник матице српске за друштвене науке*, (стр. 71-84). Нови Сад: Матица српска.
4. Шљукић, С. Шљукић, М. (2012). *Земља и људи*. Нови Сад: Meditteran publishing
5. Шљукић, С. (2009). *Сељак и задруга у равници*. Нови Сад: Meditteran publishing.

Проф. др Петар Анђелковић до сада је објавио 4 монографије и 50 стручних радова (чланак, приказ и сл.). Овде наводимо само оне које су релевантни за област која је предмет истраживања у дисертацији кандидата Николе Живић:

1. Анђелковић П. (2020) Драгољуб Јовановић : “уста за многе душе које ћуте” Зборник радова са *Научног скупа посвећеног обележавању 125 година од рођења научника и политичара Драгољуба Јовановића*, Огранак САНУ у Нишу, Град Пирот, Правни факултет Универзитета у Нишу и Уговорна окружна привредна комора Пирот; (У штампи).
2. Анђелковић, П. (2012). Српско друштво и социологија данас - „социологија без друштва“ - . Сто година социологије у Србији, посебно издање часописа *Социолошки преглед*, XLVI (3-4), 1134 – 1145.
3. Анђелковић, П. (2013), Демократија топовњача након два века: корак напред или два корака назад. У Б. Јовановић (гл. и одг. ур), *Појединац, породица, друштво у транзицији: међународни тематски зборник*, (стр. 528-544). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.
4. Анђелковић, П. (2016). Слобода – српско становиште и Голгота. У У. Шуваковић (прир. и ур.), *Век српске Голготе: (1915-2015)*, (стр. 1-17). Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
5. Анђелковић, П (2013) *Српско друштво – без онога јуче шта смо ми данас*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици;
6. Анђелковић, П. (2016). *Ка домаћинској економици – социолошки огледи*. Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, ISBN 988-86-6349-071-0

Комисија сматра да проф др Срђан Шљукић и проф. др Петар Анђелковић испуњавају све услове за менторе ове докторске дисертације за област Социологија села.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ:

ОЦЕНА:

1. Формулације назива дисертације

Комисија закључује да је радни назив дисертације *Сељаштво као класа/слој у делу Драгољуба Јовановића* прикладан и да добро репрезентује суштину предложене теме истраживања.

2. Предмета (проблема) истраживања

Опис теме: У нашој савременој историји Драгољуб Јовановић остао је упамћен углавном по својој политичкој делатности. Своју борбу за демократски преображај друштва водио је упркос бројним критикама, забранама, хапшењима и осудама, чврсто верујући да је то могуће кроз **остваривање интереса сељаштва и радних слојева становништва**. О његовој политичкој каријери и животу у последњих неколико деценија појавило се више студија. Међутим, његов раду у области социологије, остао је прилично неистражен. Д. Јовановић припада плејади југословенских и српских социолога који су своја основна социолошка знања стекли у Француској. Докторат на тему „Најбољи принос од радничког рада“ (“Le Rendments Optimum du Travail Ouvrier”) одбранио је на Сорбони 1923. године пред комисијом на чијем челу је стајао француски социолог Селестен Бугле (Célestin Bouglé). Разлог због којег је социолошки опус Д. Јовановића, првог доктора социолошких наука код нас, остао непознат, вероватно је његов сукоб са властима након Другог светског рата.

Драгољуб Јовановић је иза себе оставио 35 књига и брошура и више од 400 чланака и радова у више десетина часописа објављених у међуратној Југославији. У највећем броју књига и чланака овај социолог и политичар бави се положајем сељаштва и животним приликама на селу. Стога је кандидат своја интересовања управо фокусирао на класно/слојни положај сељаштва у делу Драгољуба Јовановића. Кандидат ће имајући у виду целокупно доступно дело овог аутора покушати да утврди начин на који је он сагледао животне услове сељаштва, опште карактеристике ове друштвене групе, контекст у коме живе и раде, узроке и последице њихове диференцијације. Још конкретније, то значи да ће на основу дела Драгољуба Јовановића кандидат настојати да одреди место сељаштва у друштвеној структури, али и утврди њихов економски положај и начине политичког деловања. Такође, истражиће и могуће поткултурне особености и карактеристике сељаштва. Схватања и ставове о сељаштву Д. Јовановића упоредиће са схватањима појединих аутора у социологији (Карл Маркс, Макс Вебер, Питирим Сорокин), и у нашој научној традицији (Светозар Марковић, Слободан Јовановић, Сретен Вукосављевић, Јован Цвијић). На крају, сматрајући да за то постоји основа, покушаће да утврди у којој мери и на који начин су схватања овог аутора о сељаштву актуелна и данас.

У фокусу интересовања Д. Јовановића било је сељаштво у Краљевини СХС/Југославији, што значи да ће резултати истраживања говорити о сељаштву у поменутој држави у периоду њеног постојања (1918-1941).

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања својом сложености, актуелношћу и значајем у областима дисертације научно оправдан.

3. Библиографија прелиминарних истраживања

Кандидат је приложио библиографију од око 140 библиографских јединица релевантних за истраживање. Осим тога кандидат ће користити необјављену архивску грађу сачувану у Архиву Југославије и Архиву Српске академије наука и уметности. Овде наводимо јединице најзначајније за истраживање:

Антонић, С. (2013) *Лоша бесконачност, прилози социологији српског друштва*. Београд: Службени гласник;

Анђелковић П. (2020) Драгољуб Јовановић : “уста за многе душе које ћуте” Зборник радова са *Научног скупа посвећеног обележавању 125 година од рођења научника и политичара Драгољуба Јовановића*, Огранак САНУ у Нишу, Град Пирот, Правни факултет Универзитета у Нишу и Уговорна окружна привредна комора Пирот (У штампи);

Анђелковић, П. (2017). Миграције у Србији – од огњишта која гасну до региона који гасну, у Г. Констадиновић (ур. и прир.) *Друштвено-политичке и економске импликације процеса миграција*, (стр. 189-200), Ниш: Факултет за право, безбедност и менаџмент “Константин Велики”;

Анђелковић, П. (2016). *Ка домаћинској економици – социолошки огледи*, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Мировици;

Анђелковић, П. (2016). Миграције и замена становништва у Србији. У Ј. Ћирић и Б. Кнежевић, (ур. и прир.), *Мигранти на раскрићу или беспућу земље Србије*, Београд: Институт за криминологију и социолошка истраживања и Регионално представништво руске хуманитарне мисије на Балкану;

Аврамовић, М. (1934). *Шта се дешава у свету на задружном пољу*. Београд: Савез набављачких задруга државних службеника;

Вуковић, М. (2014). Неопходност ревитализације села у Србији. У Н. Богдановић (прир. и ур.), *Село невесело*, (стр. 91-99). Нови Сад: Прометеј; Ниш: НАМИМОНТАНА; Ниш: Машински факултет;

Вебер, М. (1976). *Привреда и друштво*. Београд: Просвета;

Вукосављевић, С. (2012). *Историја сељашког друштва I-VI*. Београд: Службени гласник;

Веселинов, Д. (1976). *Сумрак сељаштва*. Београд: Економика;

Глигоријевић, Б. (1979). *Парламентарне и политичке странке у Југославији (1929-1929)*. Београд: Институт за савремену историју – Народна књига;

Гаћеша, Н. (1995). *Радови из аграрне историје и демографије*. Нови Сад: Матица српска;

Гулан, Б. (2019). *Руралне средине у Србији, спасавање села и државе*. Нови Сад: Прометеј;

Давидовић, М. (1985), Истраживање друштвене структуре у радовима југословенских социолога, *Социолошки преглед* 1-2/85;

Dahrendorf, R. (1959), *Class and Class Conflict in Industrial Society*; London: Routledge and Kegan Paul;

Ђорђевић, Д. (прир.) (2014). *Бити социолог села*. Нови Сад: Прометеј; Ниш: Машински факултет; Београд: Балканска асоцијација за социологију села и пољопривреде;

Ђуровић, Б. (1993). Култ рада, среће и човека у делу Д. Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир.). *Човек изнутра слободан*, (57-66). Ниш: Градина;

Ђуровић, С. (1993). Аграризам Драгољуба Јовановића – друштвена мисао на југословенској левици 1918-1941. год. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир.). *Човек изнутра слободан*, (127-139).

Ниш: Градина;

Ђурић, К. (2015). *Економика пољопривреде-практикум*. Нови Сад: Пољопривредни факултет.

Илијић, Н. (1971). Појава и развитак задругарства у оквиру социјалистичке мисли у Србији. *Социолошки преглед* V (1), 304-314;

Илијић Н. (1972). Задружна концепција Васе Пелагића. *Социолошки преглед* V (1-2), 59-68;

Исић, М. (1995). *Селаштво у Србији 1918-1925*. Београд: Институт за новију историју Србије;

Исић, М. (1993). Антифашистички погледи Драгољуба Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (109-116). Ниш: Градина;

Исић, М. (2015). Савез земљорадника у Народном фронту. *Токови историје*, 2/2015, 11 – 40;

Yovanovitsch, D. (1923). *Les stimulants modernes du travail ouvrier* (essai de bibliographie systematique), Paris: Les Presses Universitaires de France;

Јовановић, Д. (1925). *Земљорадња и индустрија, поглед у њихову прошлост, садашњост и будућност*. Нови Сад: „Натошевић“;

Јовановић, Д. (1927). *Култ рада*. Београд: Рад;

Јовановић, Д. (1930). *Аграрна политика*. Београд: Графички Институт Народна Мисао;

Јовановић, Д. (1940). *Земља и Рад*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1940). *Учитељи енергије*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1946). *Нови Антеј*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1970). *Ведрина, савремени човек природа и цивилизација*; Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1971). *Ведрина, рад и стварање веровање и знање*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1973). *Људи, Људи...медаљони 56 умрлих савременика*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1975). *Људи, људи, II књига, медаљони 46 умрлих савременика са фотографијама*. Београд: издање пишчево;

Јовановић, Д. (1991). Удруживање ради стварања. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр.3-8). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Демократија и социјализам. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 9-14). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). За рационални социјализам. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 15-20). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Социјална организација демократије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 21-28). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Виталност демократије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 29-31). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

- Јовановић, Д. (1991). Организовање демократије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 32-54). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Без корена. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 55-58). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Мотиви социјалне политике. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 59-64). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Хлеб и слобода. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 65-68). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Стража на броду. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр.69-75). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Радна демократија. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 76-83). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Основна начела. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 84-91). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Начело сарадње. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 92-98). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Социјални рад на селу. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 119-124). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Гнев младих. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 214-215). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Беспуће. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 216-217). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Демократија и социјализам. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 9-14). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Криза парламентаризма. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 229-231). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). *Ка правом фронту*. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 248-252). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Час Србије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 253-259). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Излаз из привредне кризе. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 260-265). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Реализам новог поколења. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 266-271). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1991). Биланс диктатуре. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 272-275). Београд:

„Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Шта нас кошта свађа са Хрватима?. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 276-284). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Социјална структура Србије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 291-308). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Нужна сарадња. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 314-317). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Оданост српског народа према држави. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 353-355). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Драгољуб Јовановић између тамнице и слободе. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 356-372). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Демократија и социјализам. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 9-14). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Демократија и социјализам. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 9-14). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Писмо извршном одбору ЈНОФ-а Србије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 378-379). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Сељаци Србије. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 383-385). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Резолуција Земаљске конференције НСС од 15. 4. 1995. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 386-388). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Слобода од страха. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 389-391). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). О предлогу основног закона о задругама. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 423-433). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). О предлогу привредног плана ФНРЈ. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 449-468). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1991). Говор о предлогу Мандатног одбора о искључењу из скупштине Србије, 22. јула 1946. године. У Б. Јакшић (ур.). *Слобода од страха*, (стр. 471-473). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;

Јовановић, Д. (1997). Политичке успомене. Књ. I-XII. Београд: Култура: Архив Југославије;

Јовановић, Д. (2012). Драгољуб Јовановић, професор, политичар, опозиционар (1895-1977) (Тркуља, Ј, Красић-Марјановић, О. прир.). Београд: Библиотека града Београда: Правни факултет;

Јовановић, Д. (1997). Савремени аграрни проблеми. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 35-52). Београд: Институт за новију историју Србије: Научна књига;

- Јовановић, Д. (1997). Сељачко породично газдинство. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 53-54). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Путеви наше економске политике. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 55-71). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Јесење бриге наше привреде. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.72-76). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Муке нашег сељака. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.77-78). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Читави наши предели гладују. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.79-81). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Бежање са земље. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 82-87). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Ни запад ни село. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.88-90). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Раздужње сељака и организација пољоприведног кредита. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.91-96). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). На хиљаду двеста грађана пет банака. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 97-99). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Сељачка меница. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 100-101). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Покорно робље усред Шумадије. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.102-104). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Сељанка. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр. 106-109). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). Сељанка и радница. У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.109-111). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Д. (1997). У царству шљива и ракија . У Јовановић, Н. Исић, М (прир.) *Сељак свој човек*, (стр.112-114). Београд: Институт за новију истрију Србије: Научна књига;
- Јовановић, Н. Исић, М. (1997). Идеолог сељаштва (предговор за књигу *Сељак – свој човек*) Београд: Институт за новију историју Србије: Научна књига;
- Јакшић, Б. (1991). *Слобода од страха, Драгољуб Јовановић између две ауторитарне Југославије* (предговор). Београд: „Филип Вишњић“: Научна књига;
- Јовановић, Д. (2018). Економске и друштвене последице рата у Србији. Београд: Службени гласник;
- Јовановић, Н. (1993). Драгољуб Јовановић и Нова Европа. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (117-125). Ниш: Градина;

- Јовановић, Н. (1994). *Земљорадничка левица у Србији 1927-1939*. године. Београд: ИНИС;
- Јовановић, Н. (2000). *Живот за слободу без страха*. Београд: ИНИС;
- Јовановић, С. (1920). *Светозар Марковић*. Београд: Издавачка књижарница Геце Кона;
- Јовановић, С. (1938). *Кнез Милош и сељачко питање*. Социолошки преглед. 1/1938. 13-26;
- Јовановић, С. (1934). *Влада Александра Обреновића I*. Београд: Геца Кон;
- Јовановић, С. (1935). *Влада Александра Обреновића II*. Београд: Геца Кон;
- Јовановић, С. (1923). *Друга влада Милоша и Михаила (1858-1868)*. Београд: Геце Кона;
- Јовановић, С. (1927). *Влада Милана Обреновића (1878-1889) II*. Београд: Геце Кона;
- Коштуница, В. Чавошки, К. (2011). *Страначки плурализам или монизам*. Београд: Досије: Службени гласник;
- Карацић, С. В. (1964). *О друштву*. Београд: Савремена школа;
- Лазич, М. (1994). *Систем и слом. Распад социјализма и структура југословенског друштва*. Београд: Филип Вишњић;
- Marks, K., Engels, F. (1977). *O seljaštvu i ararnom pitanju* (izbor tekstova). Zagreb: Centar društvenih djelatnosti saveza socijalističke omladine hrvatske;
- Маркс, К. (1949). *Класне борбе у Француској*. Београд: Култура;
- Маркс, К. (1977). *Осамнаести пример Луја Бонапарте*. Београд: БИГЗ;
- Маркс, К. Енгелс, Ф. (1964). *Света породица*. Београд: Култура;
- Маркс, К. (1979). *Капитал I-III*. Београд: Просвета;
- Марковић, С. (1995). *Целокупна дела*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства;
- Марковић, Д. (2009). *Село на маргинама политике*. Београд: Институт за политичке студије;
- Маликовић, Д., Растовић, А. Шуваковић, У. (2007). *Парламентарне странке у Краљевини СХС-Југославији*. Књига I - II. Београд: Филозофски факултет у Косовској Митровици са привременим седиштем у Приштини;
- Мендрас, Х. (1986). *Сељачка друштва*. Загреб: Глобус;
- Милић, В. (1996). *Социолошки метод*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства;
- Милић, В. (1996). *Друштвена структура и покретљивост Југославије*. Нови Сад: Филозофски факултет, Катедра за социологију;
- Мирковић, М. (1952). *Сељаци у капитализму*. Загреб: Матица хрватска;
- Милосављевић, С. Радосављевић, И. (2013). *Основи методологије политичких наука*. Београд: Службени гласник;
- Митровић, М. (1993). Социологија Драгољуба Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (31-45). Ниш: Градина;
- Митровић, М. (1998). *Социологија села*. Београд: СДС;

- Митровић, М. (1999). *Српско село*, Нови Сад: Матица српска;
- Митровић, М. (2015). *Села у Србији*. Београд: Републички завод за статистику;
- Миљковић, А. (1993). О социологији и социјалним појавама у радовима Драгољуба Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (5-29). Ниш: Градина;
- Новаковић, С. (1891). Село: Из дела „Народ и земља у старој српској држави“. Београд: Српска краљевска академија;
- Надић, Д. (2006). Мисао о раду др Драгољуба Јовановића. Београд: издање аутора;
- Павловић, М. (1997). *Српско село 1945-1952 • Откуп*. Београд: Институт за савремену историју;
- Петрановић, Б. (1988). *Историја Југославије 1918 – 1988 I – III*. Београд: НОЛИТ;
- Петрановић, Б. (1993). Драгољуб Јовановић – идеје и судбине политичара. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (75-93). Ниш: Градина;
- Перовић, Ј. (1993). Човек изнутра слободан. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (95-99). Ниш: Градина;
- Ранђеловић, В. (1999). *Основи задругарства и земљорадничко задругарство*. Београд – Земун: Пољопривредни факултет и Задружни савез Србије;
- Суботић, Д. (1993). Прилог изучавању међуратне грађанске социологије: о социолошком приступу Драгољуба Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (47-55). Ниш: Градина;
- Sorokin, P. and Zimmerman, C. (1931). *Principles of Rural-Urban Sociology*. New York: Henry Holt and Company;
- Тодоровић, М. (1993). Демократска уверења Драгољуба Јовановића. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (101-107). Ниш: Градина;
- Томић, Д. Бранислав Г. Костов Р. (2017). *Водич крз задругарство Србије*. Београд: Институт за економику пољопривреде;
- Цветковић, С. (1993). Драгољуб Јовановић и комунисти између два светска рата. У Б. Ђуровић, Д.Б. Ђорђевић, Б. Јакшић (прир). *Човек изнутра слободан*, (141-147). Ниш: Градина;
- Чуровић, О. (1998). Аграр и својинска трансформација. У Р. Пејановић (прир. и ур.) *Агроэкономика*, (стр. 3-9). Београд: Институт за економику пољопривреде и социологију села; Нови Сад: Пољопривредни факултет;
- Шљукић, С. (2009). *Сељак и задруга у равници*. Нови Сад: Meditteran publishing;
- Шљукић, С. Шљукић, М. (2012). *Земља и људи*. Нови Сад: Meditteran publishing;
- Шљукић, С. (2014). Промене у друштвеној структури и улога сељаштва. У Ч. Оцић и др. (прир. и ур.) *Зборник матице српске за друштвене науке*, (стр. 71-84). Нови Сад: Матица српска;
- Шљукић, С. Јанковић, Д. (2015). *Село у социолошком огледалу*. Нови Сад: Meditteran publishing;
- Шљукић, С. (2016). Сељаштво, задруге и опстанак друштва. У С. Вујовић (прир. и ур.), *Социологија руралног развоја*, (стр.617-620). Београд: Завод за уџбенике;

4. Циљеви истраживања

Истраживање ће најпре имати за циљ да утврди сазнајну вредност коју дело Драгољуба Јовановића има за разумевање укупних животних услова и положаја сељаштва у међуратној Југославији. Анализа његових ставова о селу, сељаштву, њиховим условима живота, друштвеним приликама у којима живе, пољопривреди итд. представљаће допринос социологији и социологији села као социолошкој дисциплини. С обзиром на то да су дела Д. Јовановића деценијама била забрањена и недоступна научној и широј јавности, а сам Д. Јовановић хапшен, оспораван и искључен из научних кругова и политичког живота истраживање има за циљ и да да допринос истинској рехабилитацији овог аутора.

Хипотезе

Драгољуб Јовановић сељаштво препознаје као највећу, па самим тим и најважнију друштвену групу, чији је положај одређен учешћем у економском животу друштва и условима у месту живљења.

- 1) Изузетно лоши услови на селу и у пољопривреди у Краљевини СХС/Краљевини Југославији условљавају двоструку експлоатацију сељака: као произвођача и као човека ван цивилизације.
- 2) Мали посед (близу 70% сељака има посед до 5ха), ниске цене пољопривредних производа, високе цене индустријских производа и високи порези чине да сељак буде експлоатисан као произвођач.
- 3) Живот на селу без добрих путева, школа, болница, у лошим хигијенским условима, без пристојног крова над главом итд. представља експлоатацију сељака као човека ван цивилизације.
- 4) На формирање класа, тј. њихове односе и место у друштвеној структури, не утиче само учешће у економском животу друштва (оно што имају и како тиме располажу) већ и разлике која постоји између села и града.
- 5) Положај индустријског радника у условима двоструке експлоатације увек је бољи од положаја земљорадника или пољопривредних радника
- 6) Иако сви сељаци не припадају једној класи, највећи део њих представља једну прилично хомогену целину, која се с обзиром на двоструку експлоатацију којој је изложена налази на дну друштвене структуре.

5. Очекивани резултати

Очекује се да ће истраживање:

1. Утврдити сазнајну вредност дела Драгољуба Јовановића за разумевање укупних животних услова и положаја сељаштва у међуратној Југославији.
2. Представљати допринос истраживањима социолошких схватања Д. Јовановића у области

социологије села где је његов рад био најплоднији.

3. Указати на актуелност мисли Драгољба Јовановића данас.

6. План рада

Д. Јовановић је од науке захтевао више од констатовања онога што јесте. Социологија се по њему не завршава теоријом него води практичној акцији. Социолошки дух, писао је у својим *Политичким успоменама*, одушевљава за политику и припрема за политички рад, па и за партијску делатност. Због тога, готово сви истраживачи живота и дела Д. Јовановића, скрећу пажњу да се социолошка промишљања друштва овог аутора не могу разумети изван контекста његовог политичког деловања и јавног рада. Узимајући то у обзир, у првој фази истраживања кандидат ће сакупити књиге, брошуре и чланке које је Д. Јовановић објавио и разврстати их према улози коју им је аутор наменио (политичко-пропагандни текстови, научни и стучни радови, мемоарски записи и сл.). Осим наведеног кандидат ће користити и доступну архивску грађу о овом аутору и његовом животу (рукописе, писма, документа о политичкој активности и сл.). На тај начин настојаће да се на потпун начин обавести о животу и делу овог аутора. У другој фази, кандидат ће сакупити и другу релевантну литературу у складу са предметом истраживања. Трећа фаза подразумеваће изучавање теоријске литературе у функцији проширивања знања неопходних за реализацију истраживања. На крају, приступиће се селектовању прикупљених чињеница и дескрипцији прелиминарних резултата. У последњој фази прикупљена сазнања треба уопштити, резултате истраживања објединити, а потом обликовати коначни текст докторске дисертације и опремити га одговарајућом апаратуром.

Структура дисертације кандидата Николе Живић предвиђа следеће:

УВОД

1. ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР

1.1 Драгољуб Јовановић између науке и политике (животни пут и научно дело)

1.2 Село и сељак

1.3 Класа/слој у социологији

1.4 Методолошки приступ истраживању

2. ПОЛИТИЧКЕ И ДРУШТВЕНЕ ПРИЛИКЕ У КРАЉЕВИНИ СХС/ЈУГОСЛАВИЈИ

3. МЕСТО СЕЉАШТВА У ДРУШТВЕНОЈ СТРУКТУРИ

4. ЕКОНОМСКИ ПОЛОЖАЈ СЕЉАШТВА

5. СЕЉАЧКА ПОЛИТИКА

6. КУЛТУРНЕ ОСОБЕНОСТИ СЕЉАШТВА

7. О СЕЉАШТВУ У СОЦИОЛОГИЈИ И СРПСКОЈ НАУЧНОЈ ТРАДИЦИЈИ (компаративна анализа)

7.1. Карл Маркс

7.2. Макс Вебер

7.3. Питирим Сорокин

7.4. Светозар Марковић

7.5. Слободан Јовановић

7.6. Јован Цвијић

7.7. Сретен Вукосављевић

8. КАКО ЈЕ Д. ЈОВАНОВИЋ ДАНАС АКТУЛАН?

9. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

ЛИТЕРАТУРА

7. Методе истраживања

Предмет истраживања, његови циљеви и задаци, као и постављене хипотезе условљавају методолошки приступ и избор научно-истраживачких метода које ће се користити током истраживања. Као последице вероватно великог броја социолошки узора које Јовановић некритички и критички усвајао и прилагођавао својим размишљањима, његови радови немају јасну методолошку оријентацију. Видљив је утицај пре свега марксизма (нпр. класни сукоб између радног народа и власника средстава за производњу - капиталиста), позитивизма (нпр. наука неминовно води ка акцији), али и политичких идеја социјалистичког реформизма и аграризма (Надић, 2006), па ће кандидат у том кључу, настојати и да тумачим Јовановићево стваралаштво. Од опште научних метода примениће пре свега аналитичко-дедуктивну и компаративну методу, а с обзиром на то да ће истраживање имати првенствено теоријско-емпиријски карактер и бити засновано углавном на проучавању дела Д. Јовановића и друге релевантне литературе у складу са предметом истраживања, доминантна оперативна метода биће социолошка анализа садржаја (текста). С обзиром на то да ће у истраживању зарад разумевања контекста у којима су одређена дела настала, и намене коју им је аутор наменио, истраживач анализирати *Политичке успомене* Д. Јовановића, (које представљају једну врсту аутобиографије аутора) и другу архивску грађу (рукописе, писма, документа о политичкој активности и сл.) примењиваће се једним делом и биографска метода.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

КАНДИДАТА: Николе Живић

НАПОМЕНА:

На основу наведених података о кандидату, Комисија констатује да је **Никола Живић** подобан за израду докторске дисертације.

На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Социологија села.

На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да су др Срђан Шљукић и др Петар Анђелковић подобни за менторе предложене докторске дисертације.

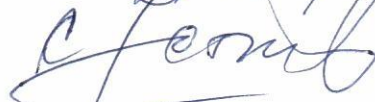
На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да донесе позитивне оцене о подобности кандидата Николе Живић и предложене теме докторске дисертације *Селаштво као класа/слој у делу Драгољуба Јовановића* а да се за ментора именују др **Срђан Шљукић**, редовни професор са Филозофског факултета у Новом Саду и др **Петар Анђелковић**, редовни професор са Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

1. J. Marković-Savić

2.

3.

4.

5.